

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Duker Nachf.
Max. Augonfeld & Emerich Lesner.
Walter Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Haroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și învoială.

RECLAME pe pagina a 8.a o
seriă 10 cr. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.

Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruț în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 9.

Brașov, Joi 14 (26) Ianuarie.

1899.

Se face compromisul ori nu?

Deși Ungurii, precum bine șcim, sunt tari în a încheia compromisuri când e vorba de a-și asigura propriile interese, ei totuși de astădată par a nu justifica părerea ce și-a făcut-o lumea despre capacitatea lor de transacțiune în casuri când îi arde la degete.

Ce e cauza, că compromisul dă de atâtea greutate și realizarea lui se trăgănează așa de mult? Ministrul-președinte Banffy singur nu poate să fiă de vină la toate. Așa-dér trebuie să fiă motive mai adânci decât cele personale, cari îngreunază așa de mult tractările de învoială.

E învederat, că cestiunea pactului economic cu Austria formeză așa dicând țitina împrejurul căreia se învârtesc tratările dintre guvern și opoziție. Cei din Viena vor să asigure înainte de toate posibilitatea înoiniei definitive a legăturilor de unitate economică cu Austria. Acésta, dic ei, o pretind interesele de putere și de prestigiu ale monarhiei. Politicianii unguri din opoziție, și chiar și bărbați din partida guvernului, ca Széll, au însă în vedere de-a face un pas decisiv înainte și de a-și asigura posibilitatea, ca să se emancipeze cu timpul și economicese de Austria. In aspirațiunea de emancipare s'ar pute uni cu toții, decă în acest punct principiar nu ar concura de fapt și în mod forte real interesele de conservare a puterii, ce le are partida guvernului, cu interesele de apărare proprie ale opozițiunei.

Aici e marea dificultate. Partida guvernului își teme pozițiunea ei de putere și de domnire, în care s'a indulcit așa de mult de decă de ani de când o exerciteză, și opoziția la rândul său nu e nici decum dispusă să lase a i-se tăia berigata numai așa, pentru-ca să se pótă dice,

că clica Tisza-Banffy a salvat éráși patria. De aici vine încordarea cea mare și înăsprirea raporturilor printr'o obstrucțiune desperată.

Coloman Széll, care dintre toți se laudă a reprezenta mai curat principiile profesate de Deak, ar vré ca, conform tradiției „înțeleptului națiunei“, să impace și capra și varza. Pe el îl scot acuma pe plan, ca să salveze situațiunea atât de cumplit incurcată.

Tóte foile unguresci se ocupă de călétoria lui Széll la Viena, de audiența, ce a avut-o la monarhul și de acțiunea sa de „samsar cinstit“ al partidei liberale dela putere. Opoziționalii voesc să-i atribue un rol, ce s'ar contraria cu vederile lui Banffy; guvernamentalii îl reclamă în favorul politiceii lor. Noi însă din toate nu înțelegem alta, decât că Széll pare a fi predestinat să fie urmașul lui Banffy, și că ceea-ce nu i-a fost posibil acestuia, se așteptă dela Széll, adecă aflarea acelei formule a pactului, prin care să nu fie lovite în cap aspirațiunile maghiare, ér de altă parte să fie salvată posibilitatea asigurării definitive a unității economice între Ungaria și Austria și în viitor.

De va fi d-l Széll așa de isteț și înțelept, încât să pótă afla acea formulă minunată, i-se va ridica póte un monument, ca unui al doilea Deak, care a știut să salveze opera celui dintăi.

Așteptăm să vedem. Deocamdată, după întórcerea lui Széll și Banffy dela Viena, e vorba încă de continuarea tractărilor, dér deja se accentuează mai tare limitele peste care guvernul nu póte trece. Care va se dică tractările pentru compromis au intrat în stadiul decisiv.

Crédă cine ce va voi. Noi însă vedem, că înțelepciunea politiceii unguresci a ajuns la un punct, de unde nu mai póte merge nici

înainte, nici îndérét, și din care situațiune critică, ce și-a creat-o însași, n'ó va mai pute scóte un compromis încheiat de ađi pe mâne.

Széll și Banffy la Viena.

Sâmbăta trecută, Coloman Széll, unul dintre cei mai influenți bărbați din partida liberală, a plecat fără de veste la Viena, se dice, că e chemat expres de cătră Maj. Sa. După el a plecat Duminecă séra și ministrul-președinte Banffy, deși înainte cu oâte-va óre numai declarase, că nu simte necesitatea de a merge la Viena. Trebuie dér, că ministrul a primit avisuri importante, se plece numai decăt.

Majestatea Sa a primit pe Coloman Széll în audiență privată Duminecă, ér pe Banffy Luní înainte de amiađi. Duminecă au mai fost în audiență la monarhul contele Goluchowsky, Kallay și ministrul a lătere Szechenyi, ér Luní înainte de amiađi br. Banffy a conferit cu ministrul-președinte contele Thun și cu ministrul comun de finanțe Kallay, după amiađi însă cu ministrul de esterne Goluchowski, cu care în aceeași zi a conferit și Coloman Széll.

Se comentéază mult și faptul, că Maj. Sa a primit pe Széll și Luní în audiență, care a durat mai bine de o óra, ceea-ce face a-se creda, că o decisiune în criză va urma cât mai curénd și că evenimentele vor necesita grabnica rezolvare a unei crize ministeriale.

Ce s'a petrecut în aceste audiențe și consultări? Imprejurarea, că Széll s'a dus la Viena în cel mai mare secret, aruncă o umbră mistică asupra rolului său în incurcătura de ađi. Se dice, că el a raportat monarhului pe lung și larg asupra situațiunei și că monarhul și-a pus în mod vedit încrederea în persona lui, chemată a mâna înainte carul împăciuirii, care s'a înglodat atât de tare. In cercurile politice din Viena se susține, că audiența, ce a dat'o monarhul lui Széll, este considerată, ca o distincțiune față cu rolul ce-l jócă bătrânul politician în situațiunea de față și ca ultimul stadiu în criza esistentă.

Acum se accentuează din toate părțile, că monarhul a îndrumat pentru a treia óra pe Banffy să continue tractările prin disidenți cu partidele unite din opoziție. Telegrama din Viena și Budapesta anunță, că ministrul-președinte Banffy deja pe ziua de éri trebuia să comunice disidenților următóarele propozițiuni:

1) Reintórcerea stărilor parlamentare regulate încă sub cabinetul lui Banffy, precum și votarea provisoriorilor pe séma cabinetului Banffy;

2) Primirea unei formule, care să garanteze pactul definitiv în contra obstrucțiunei; și

3) Revisuirea regulamentului camerei.

Condițiunile aceste sunt un răspuns a guvernului la pretensiunile din urmă ce le-a făcut opoziție. Răspunsul acesta vor trebui să-l comunice disidenții partidelor din opoziție, după-care vor urma nouă debateri și tractări, cari vor necesita cel puțin 5—6 zile, așa că o decisiune definitivă nu se póte aștepta decăt pe săptămána viitoare.

Speranțele pentru un compromis sunt acum dór' și mai minimale, deóre-ce opoziția și mai puțin este dispusă a vota lui Banffy ceea-ce dorece el în nisce împrejurări, când guvernul nu vré să cedeze nimic, ba din contră cere oap plecat pe întréga linie.

Prorogarea „Reichsrath“-ului. O fôie clericală din Brünn scrie, că „Reichsrath“-ul austriac va fi prorogat peste două săptămáni. Prorogarea însă nu va dura mult. După introducerea provisoriorilor despre pact cu ajutorul § 14, se vor face nouă încercări pentru sanarea situației parlamentare.

Revistă externă.

Politica externă a Franciei. In ședința de Luní, 23 Ianuarie n., a camerei din Paris s'a pus la ordinea zilei desbateră asupra budgetului de esterne. Din incidentul acesta s'au făcut din partea guvernului declarațiuni asupra politiceii es-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Dimitrie Bolintineanu.

Recensiune la cartea d-lui Carol Nagy intitulată: „Bolintinean Demeter költészete“, Clușiu 1898.

Pe la începutul anului 1898 a apărut în tipografia lui Franc. Gombos din Clușiu o lucrare forte interesantă despre „Poesia lui Dimitrie Bolintineanu“ („Bolintinean Demeter költészete“), scrisă ca tesă de doctorat de d-l Carol Nagy, profesor la academia comercială din Clușiu.

Indată după ce mi-a ajuns în mână și mie un exemplar din ea, m'am apucat să o citesc, urmărind cu atențiune, cum scrie d-l Nagy despre Bolintineanu, cum îl înfățișeză înaintea unui public străin, care numai din această lucrare póte să-l cunoască, deórece necunosând limba românescă, nu póte să-l cunoască de-adreptul din operele sale și prin urmare nu póte să-i judece nici talentul, nici valoarea de poet.

Indată la primul moment mi-a causat mare plăcere vedénd, că d-l Nagy, străin fiind, arată atâtea interes și dragoste față de literatura noastră românescă. Acastă plă-

cere apoi s'a potențat, când am cetit'o până în capăt.

Peste tot am rămas cu ea îndestulit. Peste tot am aflat în ea un chip destul de clar, destul de complet, destul de fidel despre Bolintineanu și poesia lui. Preste tot am aflat în ea toate trăsurile necesare la construirea individualității lui Bolintineanu și la prezentarea lui demnă înaintea unui public străin.

Acestea m'au îndemnat, ca lucrarea d-lui Nagy să-o fac cunoscută și înaintea cetitorilor români, fiind prea convins, că vor fi mulți, cari se vor interesa atât de obiect, cât și de felul și forma, în care ni-l presentă d-l Nagy.

I.

Partea primă din lucrarea D-lui Nagy este *Introducerea* (pg. 7—14), în care vorbese despre viața poetului și despre stărerile sociale, politice și literare din România între anii 1840—1860.

Noi încă dăm partea acésta în liniamente principale:

Bolintineanu s'a născut la 1819 în comuna Bolintin. Părinții și-l-a pierdut de timpuriu; din cauza acésta băiatul deveni

trist și melancolic și nu iubia jocul, ca alți băieți, din care cauză ei l'au și numit pustnic. Din când în când era și iritacios. Naturelul melancolic îl eredi dela tatăl său, ér cel sanguinic dela mamă-sa. Primițiile în studii le-a făcut în comuna sa natală, gimnasiul în colegiul Sânta-Sava din Bucuresci.

Primul debut cu „o fată tânără pe patul morții“ îi câștigă simpatia și protecția fraților Goleșcu, cari l'au ajutat, ca să și pótă continua studiile la Paris, unde a studiat din 1845—1848, când, erumpénd revoluția, grăbi acasă și luă parte activă în mișcările revoluționare, dér incurând trebni să și părăsescă patria. Intre anii 1850—1857 îl vedem mai întâi în Paris, după aceea în Turcia. In timpul cât a fost exilat a călătorit prin Asia-Mică, prin Siria, prin Egipt și pe insulele Arhipelagului. Cu ocaziunea întreținerii sale pe malurile Bosforului a scris feericele poesii de un colorit molatic oriental: *Florile Bosforului*, ér călétoria sa prin Macedonia a dat nascere *Macedónelor*.

După lupta dela Sevastopol se deschid și pentru el porțile patriei, unde îl primesc cu multă atențiune și dragoste.

În 1859 sub Cuza devine ministru. Dér cu cât s'a ridicat mai sus, cu atât mai amare i-au fost decepțiile. Politica a deprimat în el pe poet.

Peste un an renunță la postul său de ministru și se dedică cu totul carierei de scriitor, scriind proză și poesie; dăruț apărea dela dănsul câte ceva, o satiră, o scriere volantă despre cestiuni sociale, istorice sau politice, dér începe a da îndérét și cu cât scrie mai mult, cu atâtea îi slăbesce mai tare efectul și auctoritatea. Sufletul poetului se slăbesce vedénd cu ochii, ér în 1870 paralisa progresivă se ivesce în el atât de tare, încât familia Zane, în al căreia cerc și-a petrecut ultimii ani, fú silită a-l transporta în spitalul Panteleimon. Poetul, odată atât de mărit, acum era un viu mort, până când peste doi ani mortea l'a scăpat de gróznica sa bolă la 1-a Sept. 1872. Un mic număr de stimătorii l'au petrecut până în cimi'erul din Bolintin, unde mult timp i-a stat mormântul fără nici un monument, mai târziu însă stimătorii lui i-au ridicat prin colecte un monument frumos.

Epoca, în care a trăit poetul, se póte mândri cu mai mulți scriitori mari, cum

terne franceze. Discuțiunea a provocat'o deputatul *Des Tournelles*, care a cerut dela guvern lămuriri asupra raporturilor dintre Franca și Anglia. El întrebă, că țera se află la începutul, ori la sfârșitul încercărilor cu Anglia. *Cochin* dișe, că este de lipsă ca și Franca să ia parte la politica estinderilor coloniale, ca și celelalte puteri. El spuse, că Franca are drepturi nedisputate în Madagascar, tot așa și în Noua-Fundă. El însă totuși recomandă înțelegerea cu Anglia. *Ribot* desfășură, că el tot-déuna a fost pe lângă principiul, ca Franca se procedă în înțelegere cu Anglia, în interesul lor propriu și al lumii întregi. Nimeni, asupra căruia apasă răspunderea, nu pôte dori un război între Franca și Anglia. Asupra raporturilor dintre acestea două state, *cestiunea egiptenă* influențază în mod hotărîtor. Anglia nu pôte fi atât de cutezătoare, de-a lua sub protecțiunea sa Dgiptul fără de învoirea Europei. Oratorul negă, că guvernul ar fi refuzat desbaterea cestiunii egiptene. Vorbind despre *alianța cu Rusia*, *Ribot* dișe, că ea garantază pacea Europei! „Dacă noi suntem concilianți, asta n'o facem de silă, ci din voință liberă“. Oratorul se bucură de *apropierea dintre Franca și Italia*, precum și de buna înțelegere dintre Austro-Ungaria și Italia; în fine provăcă pe Francesi, să aibă tot-déuna în vedere binele Franciei.

Ministrul de externe *Delcasse* desfășură, că politica lui a ținut pururea la susținerea intereselor generale franceze. Arată asupra rolului, ce l'a avut Franca cu ocaziunea războiului ispano-american, rol, care a corespuns pe deplin onorei republicei, și care a avut câștig moral pentru patriă. Franca a fost prima putere, care s'a alăturat la proiectul de desarmare al Țărului, în primul rând pentru respectul cel are față de domnitorul acelei națiuni mari, cu care Franca nici odată n'a fost într'o înțelegere mai perfectă ca acum și pe viitor, deore-ce Franca a știut, că nu se va pretinde dela ea nimic ce ar puté s'o umilească acum séu în viitor. Declară mai departe, că Franca n'a suferit nimic în pozițiunea sa de protectoră asupra creștinilor din Orient; arată asupra rolului ce l'a avut ea în cestiunea Cretei și la susținerea păcii generale. Inșé — continuă ministrul — nu sunt numai întâmplări plăcute, ci și triste. Intre state mari tot-déuna se ivesc diferințe, crede inșé, că nu sunt diferențe, cari n'ar puté fi rezolvate prin *conciliațiune* — ér în acest spirit s'a rezolvat și *cestiunea Fașodei*. Guvernului nu i-a fost necunoscut, că flota englesă după ocuparea Kartumului a avut ordin să-și continue calea pe Nil în sus, din care cauză guvernul engles a fost încunosciințat, că noi luăm asupra-ne opera ce o săvârșesc Englesii în părțile sudice, în speranță, că Anglia va primi cooperarea noastră. Inșé Anglia a răspuns, ca orice colonizare străină în valea Nilului ar

considera-o de act neamicabil și prezența lui *Marchand* acolo ar provoca conflict. *Delcasse* protestă apoi în contra acestei concepțiuni a Angliei și declară, că expediția *Marchand* n'a avut caracter dușmănos. Expediția această fu pregătită deja la 1893, adevă mult mai de timpuriu, decât expediția englesă din Sudan. Ministrul adăuse, că evacuarea Fașodei a fost în interesul țării. Pentru această procedură a trebuit sentiment patriotic, și tot ca un *act de patriotism* a considerat evitarea conflictului, care ar fi fost o nenorocire pentru întreaga lume cultă și ar fi costat jertfe, ce n'ar fi fost în proporție cu terenul cestionat.

Intreg discursul ministrului de externe frances a fost străbătut, pe cum se vede, de spiritul conciliațiunii. Nu tot așa inșé a vorbit ministrul coloniilor englese, *Chamberlain*, pe cum se va vedé aici.

Un discurs provocător. Ministrul coloniilor englese, *Chamberlain*, a pronunțat dizele acestea în *Wolvertampton* un discurs asupra raporturilor anglo-franceze, care este cu atât mai interesant, cu cât tonul lui trece marginile parlamentarismului și e atât de dur și provocător față de Franca, cum rar un ministru engles a mai întrebuințat vr'odată. *Chamberlain* s'a ocupat cu cestiunea Madagascarului și a diș, că atitudinea Franciei în această cestiune este o călcare fățișe de cuvânt, ér politica nou-fundandă este un model tipic al politicei necinstite. Tonul acesta e bătător la ochi tocmai acum, când între Franca și Anglia par a-se fi îmbunătățit raporturile. Lumea politică este cu drept cuvânt foarte curiosă, că ce va face acum guvernul frances în fața acestei provocări. *Chamberlain* și-a arătat mai departe satisfacțiunea asupra modului cu s'a rezolvat de-oamdată conflictul în afacerea Fașodei, exprimând tot-odată speranța, că în Valea Nilului Anglia va fi pe viitor recunoscută, ca neatacabilă. A amintit mai departe și alte casuri, cari au provocat agitațiune în Franca, ast-fel despre retragerea pretenșiunilor franceze cu privire la cestiunea Niger și la cestiunea coloniei din *Sanghaï*. În legătură cu această a observat ministrul engles, că se bucură foarte mult de declarațiunile bărbaților și presei influente franceze, cari accentuază, că trebuie folosit prilejul acesta pentru înlăturarea frecărilor dintre cele două țeri pricinuite de toate celelalte cestiuni. Ministrul declară în sfârșit, că poporul engles nu dorește războiul cu Franca, inșé e neîndoios — dișe el — că Anglia este pregătită la acesta, ér *Wilhelm II* a diș odată, că un război franco-engles nu pôte dura mai mult de 5—6 zile, deore-ce după declararea războiului Englesii ar pune imediat în făcări totul începând dela *Toulon* și până la *Cherbourg*.

SCIRILE DILEI.

13 (25) Ianuarie

† **Ioan Bran de Lemeny.** Dăm o schiță biografică a veteranului fruntaș român — pe care îl vom conduce ađi la mormânt — după însemnările, ce le aflăm în „Enciclopedia Română“, augmentate cu unele date, ce nu sunt cuprinse în ele:

Ioan Bran Pop de Lemeny s'a născut în 1811 în Zărnescl (lângă Brașov) dintr'o familie originară din părțile Chiorului; și-a făcut studiile la Blăși, Sibiu și Cluși. Primind diploma de advocat s'a așezat în 1837 în Brașov, unde fu activ, ca advocat român și desvoltă o stăruință energică, pentru eluptarea drepturilor naționale ale Românilor în fundul regiu. La adunarea de pe Câmpul Libertății din Blăși, în 3 (15) Mai 1848 participă cu protopopul *Ioan Popasu*, ca delegat al Brașovului. Bran a fost unul dintre secretarii adunării și fu ales membru în deputațiunea însărcinată de a prezenta petițiunea națiunii române Imperatului *Ferdinand*. Ca membru în comitetul național român și în comisiunea pentru apărarea țării, conluorază la organizarea militară a Românilor. După terminarea revoluțiunii Bran este numit in-

spector în cercul Branului. În calitatea acesta el fu primul ampoi public român în municipiul cetății Brașovului. După aceea numit referent în secțiunea justiției la guvernul civil și militar al Transilvaniei, apoi consilier la tribunalul țării. Ințr'aceea a fost chemat, ca bărbat de încredere al națiunii române la Viena, la ministeriul de interne în cauza desărcinării pământului, și la ministeriul de justiție pentru introducerea Codului civil austriac și în Transilvania (1849—1852). Mai târziu fu numit consilier ces. reg. la Curtea de apel din Sibiu, 1852—1861. După restabilirea vechei constituții a Ardealului Bran fu numit la 1861 căpitan (comite) suprem al districtului Făgărașului, unde la stăruința lui limba română a fost introdusă, ca limbă oficială. La 1863 îl vedem, ca deputat ales în dieta Transilvaniei din Sibiu, ér în 1864 delegat din partea acesteia în consiliul imperial din Viena. Schimbându-se sistemul de guvernare între 1865—1867 Bran a trebuit să se retragă și fu pensionat. De atunci a trăit în Brașov. Dela punerea în viață a statutului „organic“, 1869, *Ioan Bran* a luat parte activă viuă și la viața biserică, a fost deputat arhidieceșan în congresul național-bisericesc și până la mărtea sa asesor și defensor matrimonial al Consistoriului metropolitan gr. or., care oficiu și-l'a împlinit întot-déuna cu cea mai mare conștientitate.

Pentru desvoltarea vieții culturale naționale a dovedit asemenea mult zel și interes. A fost membru pe viață al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, precum și a altor societăți române.

Inmormântarea. Astăzi, Miercuri după amăzi, au fost conduse la mormânt rămășițele pământești ale lui *Ioan Bran de Lemeny*. La orele 2 d. a. casa reștatului de pe delul străzii era încunjurată de un public foarte numeros, aprôpe cu desăvârșire românesc din orașul nostru, care venise să dea ultima onore veteranului dela 1848. Pe lângă inteligența noastră reprezentată în număr mare, vedurăm și mulți fruntași din popor în conduct. Carul funebru tras de patru cai fu precedat de toți cei opt preoți din Brașov și Stupini, în frunte cu protopopul *Ioan Petric*. În biserica din Brașov vechiă, înainte de terminarea prohodului și după cetirea evangheliei, preotul dela această biserică *Iosif Maximilian* țină o vorbire funebrală bine simțită, în care desfășurând momentele însemnate din viața plină de activitate a reștatului pe terenul național, bisericesc și cultural. îl asemănă cu un stejar falnic bătrân, care cădând astéptă să resară în urma lui vârstare tinere cu aceeași putere de viață. Pe cociug, care era încunjurat de fiii și ficele reștatului, erau mai multe cununii dedicate bunului părinte și zelosului bărbat al națiunii.

Risipă de bani pentru „cultura“ ungrurescă. „*Alkotmány*“ publică următoarele date interesante: În comuna *Sepsi-Köröspatak* din comitatul *Treiscaunelor*, s'a înființat în 1892 o școală populară de fete și un asil de copii cu caracter confesional catolic. Din cauza acesta s'a iscat o luptă confesională, în care a intrat și guvernul și, precum se vede, va lua cu plăcere partea confesiunii unitare și reformate. Școlile comunale din împrejurime, cari până acum primiau subvențiune dela stat, acum au trecut cu totul în proprietatea statului. La școlile comunale din două comune vecine a înmulțit numărul învățătorilor mai mult de cum era trebuință. Astfel în *Arcaș* se află cam 160 copii obligați la școla de toate dizele. Până acum au funcționat 3 învățători, acum funcționează 4 și se dișe, că li-s'a promis al 5-lea învățător. În *Calnoc* abia se află 60 copii obligați la cercetarea școlii de toate dizele. Până acum era un învățător, acum sunt doi. În comună se află *trei școle confesionale*, anume una catolică, alta unitară și a treia reformată. Cele două din urmă au primit și primesc și astăzi regulat ajutóre dela stat, deși școla reformată de opt ani nu are învățător. Acum

confesiunile respective au cerut să trecă școlile lor în mâna statului sperând, că pe calea acesta vor puté nimici mai curând școla catolică. Deși copiii obligați ai ambelor confesiuni sunt mai puțin de 60, se speră, că vor primi doi învățători plătiți de stat. „*Alkotmány*“ crede, că această risipă de bani nu se face în cazul de față cu scop de maghiarisare, deore-ce ținutul e întreg maghiar, chiar și puținii greco-catolici, dișe, sunt „curat Maghiari atât după limbă, cât și în sentimente“. — Dér atunci pentru ce se face risipa? Numai de dragul Școilor?

Medic de cerc în Gurghiu. Pentru cercul Gurghiuului, de care se țin 16 comune curat românescl și numai 3 mixte, s'a făcut „alegere“ de medic la începutul acestei luni. Români s'au prezentat la alegere în număr mare, în frunte cu preoții lor. Au fost deosebi concurenți, între cari și un medic român. Fisolgăbirul inșé, după cum i-se comunică „*Tel. Rom.*“, în ciuda protestărilor Românilor, a pus în candidația numai *trei neromâni*, persiflând în mod cinic pe fruntașii români, cari reclamau să fie pus în candidația și doritul lor. *Români*, jiguiți, s'au retras și n'au mai votat.

„*Cordiana*“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Fofeldea, își va ține prima adunare generală în 12 Februarie n., cu care ocaziune se va face din partea direcțiunii propunerea de-a se da o nouă emisiune de 300 acții à 50 fl. În anul prim de gestiune, după capitalul social de 15,000 fl. „*Cordiana*“ a realizat un profit curat de 2072 fl. 41 cr. Din acest profit, după propunerile direcțiunii, se vor da ca dividendă și supradividendă acționarilor 1200 fl. (8%); pentru scopuri de binefacere 34 fl.; pentru fondul de rezervă 350 fl., ér restul ca tantieme funcționarilor etc.

Români și Bulgarii. Diarul rusesc „*Le Nord*“ dela Paris publică sub titlul: „*Români și Bulgarii*“ un lung articol, în care discută cauzele pentru care Regele Carol nu a reîntors cele două visite ale principelui *Ferdinand* al Bulgariei. El nu crede, că o rătăcire ar fi esistând între Curtea regală română și între cea princiară dela Sofia.

Gheorge Filitti, procuror general pe lângă înalta Curte de Cassație și justiție în Bucurescl, a încetat din viață în 10 Ian. st. v. în urma unei bóle de inimă, în vârstă de 64 de ani. Decedatul era un bărbat de un merit deosebit și mult stimat de toți. Era decorat cu marea cordon al ordinului „*Coróna României*“ și mare oficer al ordinului „*Sténa României*“, cu „*Bene Merenti*“ clasa I și cu Legiunea de onore francesă în gradul de oficer.

Falsificator de bani. *Th. Ionescu*, fost preot în comuna *Cucuteni*, (România) de lângă Iași, și reșpopit în urma unei condamnățiuni la 10 ani de muncă silnică pentru omor, s'a reîntors éráși în comuna *Cucuteni*, după expirarea pedepsei. După cât va timp a fost din nou condamnat la 6 ani închisóre, pentru falsificare de monedă, și anume piese de 5 lei. După expirarea acestei pedepse revine la *Cucuteni*, unde câți-va ani stă fără ocupație. Se vede inșé, că i-se urise stând de geaba și se apucă éráși de falsificat monede, de astădată inșé monede à un leu. Falsificatorul a fost inșé descoperit éráși și trimis parchetului de Iași, împreună cu tiparele de fabricat bani.

Dare pentru bicicliști. După primăria orașului *Budapesta*, a urmat primăria orașului *Cluși*, care a hotărît se pună o dare asupra bicicletelor. Pe lângă toate protestările societății bicicliștilor, ministrul de interne a aprobat regulamentul privitor la acest arunc de dare. Acum și primăria orașului *Arad* proiectează să facă același lucru.

Ministrul de interne Perzel este holnav de mai multe dize. Are aprindere de pelița osului la față, care îl supără rău și nu voesce să dispară. La recomandarea medicilor ministrul este silit a păzi odaia

sunt *Eliade Rădulescu*, *George Asachi*, *Antoniu Pan*, *Alexandru Donici*, *Grigore Alexandrescu*, *Constantin Negruzzi*, *Andrei Mureșianu* și *Vasile Alexandri*, cari toți au înfluițat unul asupra altuia, prin urmare și asupra lui *Bolintinean*. Asemenea au înfluițat asupra lui *Bolintinean* și împrejurările politice și sociale, a căror caracteristică este tendința de a-se elibera țera de sub influința Rușilor și a Turcilor, de-a regenera și înălța poporul, de-a promova cultura și literatura română.

În acestea am spus tot ce este esențial și lucru principal în partea primă: nimic ce s'ar puté mândri cu un timbru nou, fie ca calitate, fie ca cantitate, toate sunt date cunoscute ori de prin *Popescu*, ori de prin *George Sion*, ori de prin alte biografii mai mici de prin diferite manuale de istoria literaturii române séu de prin diferite foi periodice. Și totuși *D-l Nagy* are un merit, căci ce am știut noi și *D-sa* despre viața lui *Bolintinean*, a făcut sé scie și cetitorii maghiari.

(Va urma).

Prof. *Ioan Rațiu*.

și nu se prezintă în ministeriu, decât pentru a da audiențe.

Comitatul Heves contra stărilor actuale. Comisiunea municipală a comitatului Heves a debătut în ședința ei de luni faimosul rescript al comitatului Ciongrad, prin care se cere declararea în contra obstrucțiunii. Adunarea a respins rescriptul și a decis: ca în contra stărilor ilegale, să adreseze un rescript la dietă; mai departe, până când dieta nu va da îndemnitare guvernului, *refusă plățirea dărilor și recrutii*; în cas de disolvare ilegală a dietei, nouă alegeri de deputați nu se pot face; în fine, a decis, să adreseze un rescript către toate muniipiile pentru a proceda asemenea.

Sistemul în comitatul Torontalului. Articuli din „Bud. Hirlap“, prin cari atâtea descoperiri s'au făcut cu privire la peccătoșile sistemului de guvernare în comitatul Torontalului, au făcut pe mamelucii din acel comitat să-și pierdă sărita. Ca demonstrație, au arangiat mai întâi în Beccherec un conduct de torțe în onoarea fișpanului și s'a iluminat orașul. Dér vai de conduct și de iluminare. Arangiatorii conductului s'au văduț siliți să ia omenii de pe stradă, cari se porțe torțele, plătindu-le câte 50 cr. de fiă-care, ér în ce privesc iluminarea, acesta au făcut-o exclusiv funcționarii. Dintre cetățenii independenți, numai casa deputatului mameluc Demko a fost iluminată. Printre „eljen“-urile oficiose s'au audiat cu ocaziunea aceea și număröse „abzug“-uri, ba s'au întemplat și arestări. S'au ivit între „patrioții“ din Beccherec și cinci dueluri, cari însă n'au avut ca urmare nici o vèrsare de sânge. Pentru că se-și răbune în contra lui „Bud. Hir.“, solgăbirii și notarii adună acum subscrieri, prin cari respectivii se obligă a nu abona numita fôie, care i-a dat de gol cu atâtea necruțare. Așa se exercită, după spusele lui „B. H.“, terorismul în comitatul faimos al Torontalului.

Cel din urmă soldat al lui Napoleon. În Campobasso din Italia a răposat zilele acestea în etate de 106 ani Angelo *Mabera*, care a servit în armata lui Napoleon I. El posedă un vechi document, în care Napoleon îl lauda pentru curajul și vitejia lui. Mai târziu a luat parte în campaniile lui Garibaldi.

Relique istorică, ca dar de nuntă. În Ellen Ridge (statul Jersey-nou din America) s'a cununat zilele trecute unica fiică a admiralului *Sampson*, victoriosul beliduce din ultimul răboiul ispano american. După cum i-se anunță lui „Independance Belge“, președintele Mac Kinley a felicitat pe miri printr'o scrisoré autografă, ér drept dar de nuntă li-a trimis telegrama originală oficioasă, în care *Sampson* avisă pe guvernul său, că a nimicit escadra spaniolă de sub conducerea lui *Cervera* și a făcut-o imposibilă. — Nu-i vorbă, și acesta este curiozitate americană.

Cuceritorul Filipinelor. Numai zilele trecute au fost duse din Havana în Spania osémintele lui *Columb*, și deja s'a pornit printre Spanioli mișcarea, al doilea erou spaniol *Mignel Lagazpi* încă se fie dus în patria mamă din Mindano. Mișcarea a început-o orașul natal al lui *Legazpi*, *Sumarraga*. Istoria lui *Legazpi* este următoarea: Când *Magelhaes*, descoperitorul Filipinelor a fost uois de către indigenii din insula *Mootan*, regele Spaniei a trimis pe *Legazpi* la Filipene, ca să pedepsescă pe sèlbateci și să le cucerescă țera. *Legazpi* a întemeiat pe insula *Cebu* la 1564 orașul *Santo Nombre De Dios*, ér în 1571 pe insula *Luzon* a pus temelii orașului *Manilla*. Indigenii s'au supus și de-atunci până acum Filipinele au fost posesiune spaniolă.

Rusificarea Finlandei. Provincia această rusescă conține 2.500.000 locuitori, între cari 2.169.000 Fini și 341.500. Svedji. Fiind Finii și Svedjii de rasă germană, Rusia a căutat totdeauna a paralisa influența Germaniei și a adormi ori-ce simț de naționalitate în Fini. Până acuma opera rusificării s'a săvârșit în mod pacnic; în ultimul

timp însă se începe a forța acest proces. Rusia se pòrtă adecă cu ideia unei reorganizări militare a Finlandei. Prin această i-se va da acestei provincii autonome și dezvoltării naționale a Finlandezilor lovitura de mörte; căci până acuma Finlanda avea puțină miliție și prin urmare și puțină cheltuială cu dènsa, banii țerii se întrebuințau pentru scopuri culturale. Astfel se guverna țera prin sine în decurs de 89 de ani dela împreunarea ei cu Rusia și Țarii. Rusia voește acum să însărcineze budgetul Finlandei prin o nouă organizare militară a acestei provincii. Prin această s'ar istovi mijlocele materiale ale Finlandei și urmare ar fi regresarea culturai naționale finlandeze și desnaționalizarea completă a acestui popor tenace.

Corespondența „Gaz Transilvaniei“.

Țera Oașului, Ianuar 1899.

Ore cine din Țera Oașului s'au pòte dinafară de ea a descris în Nr. 274 din 1898 al valorosului diar „Gazeta Transilvaniei“ împrejurările și starea poporului de aici cu cele mai negre colorii.

Cum-că poporul nostru de aici în mare part e sèrac și iubitor de beuturi alcoolice e drept, însă această bôlă este generală nu numai la poporul nostru, ci și la cei de alt neam, apoi că la Sf. biserică din evlaviă se duce poporul, s'au pòte numai din datină, judece bunul Dumnezeu; destul că biserica o cercetază și se pòte numi destul de evlavios.

Corespondentul învinovățește preoțimea, despre care dize: că e indiferentă și nu se silește a deștepta poporul prin predică, deore-ce cei mai mulți nici nu predică, nici de școle nu se interesază, ba că nu cetesc nici foi.

Aci corespondentul e prea pesimist, deore-ce preoțimea avènd conștiința chiămării și a datorințelor sale, lucră atât în biserică, cât și în școlă pentru deșteptarea poporului, școle avem bune în cele mai multe sate, una este greutătea, căci fiind satele fòrte împrăștiate, depărtarea, noroiul cumplit, părăiele și frigul îi opresce pe cei mai mulți prunci dela cercetarea regulată a școlii, mai ales în zilele de iernă, acesta pòte să o știe și recunoscă și corespondentul.

Că preoții nu cetesc foi, și prin urmare n'au ocaziune a se însufleți pentru bunăstarea poporului, acesta d-l corespondent o dize mai mult din închipuire, decât din convingere, deore-ce nu este nici unul dintre preoți, pe a căruia masă se nu se afle, de nu mai multe, barem un diar cuotidian, și alte foi; prea puțin presupune d-sa despre preoțimea de aici.

Cum-că n'avem societăți de consum s'au de înmormântare e adevèrat, dér e fapt, că ar pòte numera pe degete d-l corespondent locurile acelea, unde se găsesc atari societăți; și aici vom pòte avè cu timpul. Grânare de bucate avem în câte-va comune, cari prosperază frumos, și se pot înființa în toate satele, precum se vor și înființa la tot casul.

Acestea am dorit a-le scrie, ca răspuns la cele comunicate de d-l corespondent și tot-odată pot dize, că stările și împrejurările din această țerișoră nu sunt mai rele, decât pe airea; avem însă speranță, că se vor întorče spre mai bine cu timpul, ceea ce și așteptăm dela bunul Dumnezeu.

Oșanul.

Tolstoi și Țarul.

Mare senzație a produs pretutindeni nu numai în Rusia, ci și în afară, întâlnirea Țarului *Nicolae* cu *Tolstoi* în Tula. Un corespondent al lui „Daily Mail“ raportază amănunțit despre această întâlnire, din care raport extragem următoarele:

Tolstoi s'a prezentat înaintea Țarului în vestmènt fòrte simplu, care contrasta cu uniforma pompòsă a adjutantului Țarului, care-l prezentă. Țarul a primit pe *Tolstoi* fòrte prietinesc și i-a dis, că i-ar plăcè să vorbescă cu el, apoi după obiceiul ortodox rusesc l'a sărutat pe față de două

ori. *Tolstoi* la rândul său a făcut asemenea. Intre altele ei au vorbit și despre desarmare.

— Numai atunci voi crede în desarmare — dize *Tolstoi* — când Majestatea Ta ai da pildă în privința acesta și celorlalte națiuni.

Țarul *Nicolae II* începù să desfășure greutățile problemei și a accentuat, că tôte puterile mari ar trebui să conlucre la deslegarea ei. În urma acestei declarațiuni *Tolstoi* a devenit mai concesiv și a dat espreșiune speranței, că Țarul pòte aștepta rezultate palpabile dela conferența internațională și că în privința acesta va da și el un plan.

Nicolae i-a mulțămìt și i-a spus, că s'ar bucura mult, dacă și geniul lui *Tolstoi* ar sta în serviciul acestei idei, la ceea-ce marele scriitor rus a declarat, că în curènd va scrie o carte în care va tracta cestiunea desarmării.

Acum se așteptă cu mare încordare de către diplomații Europei cunoșcerea ideilor și planurilor lui *Tolstoi* cu privire la cestiunea desarmării, mai ales că Țarul Rusiei și-a exprimat dorința în sensul acesta.

Dare de sémă și mulțămìtă publică.

Tohanul-vechiu, 24 Ianuarie.

Biblioteca populară înființată de Agențura Asociațiunei din Tohanul-vechiu, a fost în mod considerabil înmulțită prin donațiunea așa numitei „bibliotecă a junimei române din Tohanul-vechiu“ inițiată încă de prin anii 1885, dér din cauza multelor schimbări, prin cari au trecut școlele grănițeresci în timpul din urmă, neinaugurată. Cărțile și broșurile în număr de 119, păstrate în locuința D-lui învățator *Nicolau Pop jun.*, dimpreună cu un dulap potrivit au fost dăruite tôte bibliotecii agențurii dela noi a Asociațiunei încă în 15 Martie 1898 din partea întemeiătorilor ei, cari au fost D-nii: *Dr. Alexandru Pop medic arhidiececan în Blașit*, *Octavian Pop inginer în Bucuresci*, *Alexandru Pop vice-rector liceal în Bucuresci*, *Spiridon Boita pretore*, *Stefan Jozon*, *Dumitru Pop*, *Nicolau Pop jun.*, *Nicolau Vodă învățator în Tohanul-vechiu* etc.

Tot cu acest prilej am primit și o adevèrință din partea d-lui inginer *Octavian Pop*, prin care d-sa arată, că în 8 Septemvre 1889 a primit spre administrare 38 fl., venitul curat al unei petreceri ținute în favorul listei bibliotecii a junimei române, acum donată Asociațiunei din agențura noastră.

Pentru tôte acestea subscrișul, în numele agențurii Asociațiunei, aduc pe această cale d-lor donatori călduròsă mulțămìtă.

Moise Brumboiu,
preot, președ. agențurii.

Literatură.

„Moda Ilustrată“, care a intrat în al treilea an al existenței sale și a rămas tot la înălțimea valorii în tot timpul acesta, cuprindènd în fie-care număr tot ce e mai nou și mai frumos, aduce și acum în numărul 2 din anul acesta o variațiune distinsă în toalete, pălării, paltone etc. și o mulțime de mâneci frumos împodobite atât pentru rochii de stradă, cât și pentru visite și bal. Intre lucrurile pentru mână observăm un prea frumos entre-deux pentru garnitură de mobilă. Tiparul grațuit representă un matineu, ultima modă.

ULTIME SCIRI.

Budapesta 24 Ianuarie. Drept rezultat al audiențelor din Viena, ministrul-președinte *Banffy* a comunicat celor trei disidenți hotăriri ce s'au luat în Viena, și cari privesc pactul economic. În introducerea noului proiect se va spune, expresis verbis, că după-ce în virtutea §. 58 din art. de lege XII din 1867 pentru Ungaria se garantază dreptul de a-și regula raporturile economice prin linii de vamă, pe basa acesta

se dispune, că dacă nu se va face pact vamal cu Austria, raporturile economice ungare pot să se reguleze în formă de tractat cu cele austriace.

În cestiunea tractatelor cu străinătatea, servește ca normativ §. 11 din art. III.

Din noul proiect se eliminază acea clausulă cuprinsă în §. 5., care susține raportul de tractat și peste 1903. Dacă până la finea anului 1903 nu se va pòte regula noul raport, atunci cel vechi rămâne valabil încă un an; De asemenea rămân în valòre pe un an și tractatele internaționale, dacă la acesta își dau învoirea ambe părțile contractante.

Punctul acesta de vedere este al lui *Szell*, și la el s'a alăturat și guvernul, și tot acest punct de vedere l'a aprobat și coròna.

Tractările dintre guvern și opoziție, prin intermediul lui *Szell* și a disidenților, se vor fini săptămâna aceasta. Tôte partidele își vor ratifica în conferențele lor condițiunile de pace, care vor fi primite și de consiliul de miniștri, ér cabinetul *Banffy* își va pòte da dimisiunea. Se crede însă, că monarhul va însărcina și mai departe pe *Banffy* cu conducerea afacerilor, până când camera va vota proiectul de indemnitate și provisoriu pactului. Celelalte cestiuni pendente le va lua noul cabinet în programul său.

DIVERSE.

Un lac artificial. Deși Elvețienii au din abundență lacuri și ochiuri de mare, totuși li-se par prea puține. O mare fabrică de mașini din *Zürich* plănușce facerea unui lac nou. Este o câmpie adèncă, de care nu departe curge la o bună înălțime printre munți, riul *Sihl*. Fabrica soțotese așa, că va pòte să spargă culmea de munte despărțitoare, și apa riului *Sihl* va căde în câmpie. Lucrarea această va costă ar înlocui fabricii multe puteri de cea, afară de aceasta ar face un lac adènc de 12 metri pentru prășirea de pesci și pentru comunicațiune. Lungimea lacului ar fi de cel puțin 10 kilometri. În latul lui s'ar pòte construi un pod. Opera această costă, firesce, multe milioane și 15 ani de muncă.

Cadetul lui Bismarck. Scriitorii vieții lui *Bismarck* au notat și următoarea pătanie din viața marelui cancelar: Pe când *Bismarck* era student în *Rüdesheim*, a cădù într'o apă, și un calet din *Nassau* l'a scăpat de înec. Foile germane scriu acum lucruri interesante despre acest cadet și descoper, că cadetul lui *Bismarck* a luat parte în răboiul dela 1866 ca căpitan. Trupele din *Nassau* au trebuit să facă marșuri fòrte lungi, ceea-ce căpitanului *Sterzing* îi cădù spre greutate, mai ales, că pe atunci căpitanii trebuiau să facă marșurile pedestru. Sòrele de vară dogoria cu putere și soldații asudau apă. Căpitanul *Sterzing* mergea dimpreună cu locotenentul său pe lângă compania, ștergèndu-și din când în când fruntea de sudori. De-odată el amărìt strigă: — „La naiba. Trebuia să-l las să se înec“. Locotenentul mirat privi la căpitanul său și-l întrebă: — „De cine vorbesci, d-le căpitan?“ — „De cine? De *Bismarck*, pe care l'am mântuit din apa Rinului. De l'ași fi lăsat atunci să se prăpădescă, acum n'ar trebui să fug cu răpunerea capului pe aceste călduri grozave“.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.
Consultațiun cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,
se pot procura următoarele cărți:

858,7—10

Cuvântări pe Duminece. Tom. I. de renumitul orator — în domnul adormitul — Justin Popfiu, 48 predici pe 38 Dumineci	2.20	Dile negre Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu — T. Roșiu Ed. II.	—15	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher.	—10	Nr. 6. Diana, zina munților și Fata de împărat cu mâinile tăiate (2 basmur) de Dom. Dogariu. Prețul	—06
Cuvântări bisericesci (acomodate pentru orf-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II	1.20	Economia pentru școlile populare de T. Roșiu Ed. II.	—15	Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași broș. II. și III. Prețul fie-căreia broș. este 40 cr. Ambele de-odată	—70	Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii popul. menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl. de Dom. Dogariu.	—10
Cuvântări bisericesci (pe Duminece) de Ioan Papiu. Tom. III.	1.20	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui oătră tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice de George Simu	—20	Risete și Zimbete de Tit. V. Gheaja	—30	<i>Cărți de școală</i>	
Cuvântări bisericesci la toate serb. de peste an de I. Papiu	1.50	Filoxera omenimei. Câteva cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —08		Schițe din Italia de Teodor Bulc profesor gimn.	1.—	aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodicesc de Vasile Petri.	
Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de I. Papiu.	1.50	Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni al lui V. Vetri pentru cl. IV. V. VI., de T. Petrișor învăț. —40		Să audim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș. de Tit V. Gheaja	—20	Non Abecedar românesc. Edițiunea XII. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 16006 din 1889. Prețul unui exemplar legat	
Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu	1.—	Grăia lui Novac	—10	Trandafiri și vioarele. Poezii populare de Ioan Pop Reteaganul. Edițiunea a II. Amplificată	—60	Legendar său cartă de cetire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat	
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu vicariu	—40	Horia lui Pintea Vitez	—06	Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	—08	Legendar său cartă de cetire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat	
Cuvinte de anr său învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe trad. de I. Sonea	—80	Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Țiganul și Magnatul său vraja și farmecele populare de A. B. V.	—08	Comisiunea însărcinată cu propuneri, prin referințele său prof. V. Gr. Borgovan dă cetire următorului proiect de propuneri:	
Domneșcă liturgie a celui dintru sânți părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș	—25	Itgenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	—30	Ultimul sichastru. Tradițiune de G. Simu	—06	3. Accentuându-se din mai multe părți necesitatea stabilirii unei uniformități în folosirea manualelor de școală și cu deosebire a Abecedarului și Legendarului, cari (pe lângă catechism) formază baza instrucțiunii, ceea ce până în presente nu se poate constata, de-ore-ce într'un loc se folosesc Abecedarul și Legendarul de I. Papiu, într'altul al lui Solomon și Muntean (din Blașiu) pe cele mai multe locuri al lui Gön-czy și pe cele mai puține locuri al lui V. Petri, ceea ce în totă întâmplarea împiedică progresul și așa de greoiă a învățământului, — după mai multe discuțiuni se decide: ad. 3. Comitetul să întrevină la Venerab. Consistor, ca să introducă în întreaga diecesă său cel puțin pe teritoriul reuniunii noastre Abecedarul și Legendarul de Vasile Petri, ca unele ce întrec toate celelalte din punct de vedere metodic și didactic. (Conclusul Reuniunii învățătorilor români din jurul Gherlei la adunarea generală dte 21 și 22 Sept. 1881"; a se vedea „Școala Practică“ tom. II. pag. 58. p. 3.).	
Domneșcă liturgie a celui dintru sânți părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș	—25	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp	—20	Versuri de dor adunate din poezii români de A.	—25	Dela același autor:	
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu	—40	Lira Sionului său cântarea sărbătorilor. — Poezii religiozo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu	—25	Novele și schițe de Ioan Pop Reteaganul broș. I.	—40	Școala română. Fôie pedagogică și didactică pentru interesele institutorilor de învățământ și ale organelor ac-stora. Anul III, IV și V, (I. și II. e epuizat). Fia-care an	
Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului	—80	Monologe de Antoniu Popp: Nr. 1. Pe neașteptate	—04	Indr'par teoretic și practic pentru învățământul intuitiv de V. Gr. Borgovan. Ediția III.	1.20	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Predice populare pe Duminece sărbăt. ocașionale de Gavril Pop. Tom. I, II, III și IV. Fia-care tom costă câte	1.—	Nr. 2. Pentru-ce am rămas făcău bătrân	—08	Omul. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană.	—25	Plan de lecțiuni pentru școlile elementare românesce. Întocmit pe 30 de săptămâni 25 cr. Porto	
Predice pe toate Duminecele sărbăt. de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.50	Nr. 3. La anul nou.	—04	Orar general pentru școala română cu 6 clase și cu un sigur învățator de Georgiu Magyar	—40	Plan de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în înțelesul artiel. de lege XXXVII. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunei ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iunie 1889. Nr. 17.284.	
Rugăciunea D-lui, Tatăl nostru explicată pe scurt de I. Boroș	—10	Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04	<i>Cărți de rugăciuni:</i>			
Tipicul preotese din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu	—50	Nr. 5. O pățania	—04	Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinariet diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păteășiu preot gr. cat. în Hotoan. Ediț. V. corasă și amplific. — Legată simplu	—50	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Istoria icônei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula	—10	Merinde dela școală său învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa	—60	„ in pânză	—80	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Bocete adevă cântări la morți, adunate de I. Pop Reteaganul	—40	Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar	—15	„ „ piele	1.60	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafe și a.	—25	Musa Someșană. Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	—25	„ „ catifea	3.50—2.80	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Omul și lumea cântări funebrele de Aron Boca Velcherianul	—08	Nr. 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco	—20	Mărgăritarii sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, foarte frumos ilustrată. — Prețul unui exemplar legată simplu	—50	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul	—10	Nopti de iernă. Novele pentru popor de G. Simu	—60	legată în pânză	—80	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteaganul broșat	—25	Opșaguri. Cât cioplite cât pilita și la lume împărțite de Ioan Pop Reteaganul	—40	„ „ legatură de lux	2.50—3.80	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Legat și aurit	—38	Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul	—04	Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, foarte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. — Prețul unui exemplar legat	—22	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung	—10	Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novelei „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Cărticea de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui exemplar legat	—10	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Buncea și nepoțelul. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	—06	Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la	—60	Visul Prea Santei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui exemplar legat și spedit franco este	—12	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Cântul în școala populară. De Iuliu Pop învățator Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi	—30	Povestea Pascului său credința deșertă populară. De Ar. Boca Vel. Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu	—30	Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și spedit franco	—12	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acastă broșură conține istoriorie și poezii morale spre escitarea gustului de cetit la copii — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari	—25	Pietatea poporului român său cântări evlavioșe pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mu-reșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare	—10	<i>Din „Literatura populară“.</i>			
Codrean. Craiul codrului de G. Simu cântăreța. Novela de Dem. Dan	—15	Pacală și Tândală. Poveste de G. Cătană	—10	Nr. 1. Moș Toma Bădic-anu, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele, de Domețiu Dogariu Prețul	—06	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicoră prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României	—10	Pretinul sătenului român Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteaganul	—30	Nr. 2. Vlad Hoțul dela Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul	—06	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Chinături de cari strigă feciorii în joc de P. Reteaganul	—28	Proba de fac. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—15	Nr. 3. Insurătorea sôrelui (basm) de Domețiu Dogariu. Prețul	—06	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Cu vârful penei. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare	—55	Prin morțe la victoriă Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—10	Nr. 4. Fiul bucătăresei Împăratului (basm) de Domețiu Dogariu	—06	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Dialogul Țiganului cu S. Petru în porta raiului de Ar. Boca Velcher. —25		Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé	—06	Nr. 5. Văcărețul (basm) de Domețiu Dogariu. Prețul	—06	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Două turturele de anr. Poveste de Laur. Ciorbea	—12	Poveștile Bănatului. De George Cătană învățator. Tom. I. II. III. à 25 cr., toate 3 tom.	—65				
Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu	—30						

Tot de-aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele apărute ori și unde.

Requisite de scris pentru școală și cancelarie, tot soiul de tipărituri oficioșe.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloge se trimit ori și cui gratis și franco.

Vendătorilor se dă rabatul cuvenit.

Tôte comandele sunt a se adresa la:

Tipografia „AURORA“ A. Todoran,
în Gherla — Szamosujvár.

Tôte cărțile de mai sus se pot procura și direct dela „TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU“ din Brașov.